

Schoffelen is vakwerk, geen taakstraf

Na een geschiedenisles over de schoffel nu een praktische les

Als we als sector de schoonheid van het hoveniersvak moeten omschrijven, wordt er vaak iets gezegd als: we zijn méér dan schoffelaars. Volgens Anne Grondsma van Hof van Arcadia doen we daarmee geen recht aan het schoffelwerk. Grondsma: 'Met deze uitspraak over schoffelen doe je ons vakmanschap tekort. Er wordt vaak lacherig en wat denigrerend gedaan over schoffelwerk; het zou het laagste van het laagste zijn op het gebied van hovenierswerkzaamheden. Maar schoffelen is topsport.'

Auteur: Willemijn van Iersel

Grondsma werkt sinds dit jaar bij Hof van Arcadia in het Groningse Opende. Hier is hij verantwoordelijk voor de begeleiding van hoveniers in opleiding. Grondsma heeft een lange geschiedenis in het groene werkveld. 'Ik heb tot mijn 60e in verschillende takken van de groene sector gewerkt: in de boomkwekerij, in tuincentra, in de groenvoorziening en bij hoveniersbedrijven. Sinds april werk ik bij Hof van Arcadia als bege-

leider. Wij zijn een groene zorginstelling met de focus op groene dagbesteding. Daarnaast hebben we een kleine vasteplantenkwekerij en doen we onderhoudswerkzaamheden, zoals vandaag in de bedrijfstuin van DeWit Tuingereedschap.'

Schoffelkennis

Bij de DeWit Tuingereedschap worden maar liefst 18 soorten schoffels en hakken nog op de

ouderwetse wijze klassiek gesmeed – de ideale plek dus voor een schoffelles van Grondsma. Ik vraag hem of deze kennis niet wijdverbreid is onder vakgeschoolde hoveniers. Grondsma: 'Groenopleidingen zijn dusdanig uitgehold dat er nog weinig aan gereedschapskennis wordt gedaan. En als er al aandacht wordt besteed aan gereedschappen, is dat meestal aan "spannender" materieel, waar motoren of accu's in zitten.

2 min. leestijd

ACTUEEL

Terwijl handgereedschap heel belangrijk blijft voor onze sector. Je ziet dus vaak dat medewerkers niet weten hoe je correct schoffelt. Dat kunnen ze ook niet weten, want het is ze nooit geleerd.

How to... schoffelen

Tijd voor de praktijk. Grondsma geeft een demonstratie. 'Er zijn drie manieren van schoffelen: het perfecte werk, te diep en te ondiep. Bij te ondiep schoffelen scheer je alleen het blad eraf. De wortel blijft zitten, waardoor het onkruid binnen de kortste keren terug is.'

Daarnaast kun je ook te diep schoffelen. Dit zie je volgens Grondsma vaak gebeuren. Men 'ramt' de schoffel te diep de aarde in. Hierdoor wordt wel de hele plant verwijderd, met wortel en al, maar ook met teveel aarde erbij. Grondsma: 'Vaak staan mensen hierbij gebogen, omdat ze denken veel kracht te moeten zetten. Het resultaat is dat je het onkruid als het ware "verplant". De wortelkluit blijft intact, dus als de weersomstandigheden gunstig zijn, groeit het gewoon door.'

Perfect schoffelwerk

Tot slot is er het perfecte schoffelwerk. Dit begint met de juiste ergonomische houding. Grondsma: 'De stand van de schoffel moet op jouw lichaamslengte worden afgestemd, waarbij het blad van de schoffel recht op de grond ligt en het eind van de steel op heuphoogte is.' Precies daarom variëren de schoffeltelen van DeWit in hoogte. Grondsma demonstreert: 'Je legt je hand boven op de ergonomische steel. Dan pak je hem met de andere hand ook beet, waarbij het lichaam rechtop blijft staan. Dit is de basishouding voor het schoffelen. Het lichaam wordt zoveel mogelijk ontlast en je schoffelt niet te diep. Bij perfect afschoffelen raak je het onkruid, waardoor je het met wortel en al laat verdrogen.' Grondsma vervolgt: 'Perfect schoffelen hangt ook samen met het weer; een zonnige, droge dag is ideaal. Waar mogelijk passen wij onze werkzaamheden hieraan aan.'

Onderhoud van de schoffel

Grondsma geeft een aantal tips voor het onderhoud van schoffeltgereedschap. 'Je moet de schoffel sowieso schoon opbergen. Dit doe je door hem met een droge borstel af te borstelen. Af en toe bijlslijpen doet wonderen; dit houdt je schoffel scherp. Ik zet hem hiervoor horizontaal vast in een bankschroef. Het slijpen zelf doe je met een platte metaalvrijl met een fijne structuur (een zoete vrijl). Je vrijlt met mooie lange halen en alleen vanaf de bovenkant. Absoluut niet met een elektrische slijpsteen, want daardoor loopt de temperatuur in het blad sterk op. Dat veroorzaakt blauwe verkleuringen en maakt het metaal zacht.'

Perfect schoffelwerk: niet te diep, maar ook geen 'afgeschoren' planten

'Met de uitspraak dat we meer zijn dan schoffelaars, doe je ons vakmanschap tekort'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Bij te diep schoffelen verplant je het onkruid in feite, doordat de wortelkluit intact blijft. Bij gunstige weersomstandigheden groeit het onkruid gewoon door.

Te ondiep schoffelen. Hierbij blijven de wortels zitten en scheer je alleen het blad eraf.